

◎ ***Тема : Державна система
стандартизації в
Україні***

План :

1. Значення галузевих і міжгалузевих стандартів.
2. Органи та служби стандартизації України.
3. Положення про Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики України.

- ◎ **Питання 1.**

- ◎ **Галузеві стандарти** розробляються на продукцію при відсутності національних (державних) стандартів України або в разі потреби установлення вимог, що перевищують або доповнюють вимоги національних стандартів.

- ◎ Галузеві стандарти розробляються стосовно до продукції певної галузі. Їхні вимоги не повинні суперечити обов'язковим вимогам державних стандартів, а також правилам і нормам безпеки, установленим для галузі.

- ◎ Приймають такі стандарти державні органи управління (наприклад, міністерства), що несуть відповідальність за відповідність вимог галузевих стандартів обов'язковим вимогам ДСТУ.

Об'єктами галузевої стандартизації можуть бути:

- продукція, процеси і послуги, застосовувані в галузі;
- правила, що стосуються організації робіт з галузевої стандартизації;
- типові конструкції виробів галузевого застосування (інструменти, кріпильні деталі і т.п.);
- правила метрологічного забезпечення в галузі.

- Діапазон застосовності галузевих стандартів обмежується підприємствами, підвідомчими державному органу управління, що прийняли даний стандарт. На добровільній основі можливе використання цих стандартів суб'єктами господарської діяльності іншого підпорядкування.

- Ступінь обов'язковості дотримання вимог стандарту галузі визначається тим підприємством, що застосовує його, або за договором між виготовлювачем і споживачем. Контроль за виконанням обов'язкових вимог організує відомство, що прийняло даний стандарт.

- ◎ Стандартизація міжгалузевих систем - це комплекс взаємопов'язаних нормативних документів, які охоплюють основні питання практичної діяльності щодо конкретного об'єкта стандартизації в масштабах країни на усіх рівнях управління і є своєрідною формою комплексної стандартизації, яка отримала широке впровадження у практику економіки країни.

- ◎ **Стандарти організації** розробляються і приймаються самим підприємством. Об'єктами стандартизації в цьому випадку звичайно є складові організації й управління виробництвом, удосконалювання яких - головна мета стандартизації на даному рівні.

Питання 2.

Органи стандартизації – це підрозділи, які виконують функції державного управління всіма підприємствами й організаціями з питань стандартизації та якості продукції, здійснюють координаційну діяльність і діють від імені держави

Міністерство економічного
розвитку й торгівлі України

```
graph TD; A[Міністерство економічного розвитку й торгівлі України] --> B[Департамент технічного регулювання]; B --> C[Управління з питань стандартизації та оцінки відповідності]; B --> D[Управління з питань метрології]; B --> E[Управління нормативно-правового забезпечення та міжнародного співробітництва];
```

Департамент технічного регулювання

Управління з
питань
стандартизації
ї та оцінки
відповідності

Управління з
питань
метрології

Управління
нормативно -
правового
забезпечення та
міжнародного
співробітництва

◎ **Управління з питань стандартизації та оцінки відповідності --**

- відділ з питань стандартизації;
- Відділ з питань оцінки відповідності;
- Відділ з питань запровадження системи управління якістю;
- Сектор реєстру державної системи сертифікації

◎ **Управління з питань метрології**

- Відділ наукового забезпечення метрологічної діяльності;
- Відділ законодавчого забезпечення метрології;
- Відділ державного метрологічного нагляду та метрологічних служб

- ◎ **Управління нормативно - правового забезпечення та міжнародного співробітництва**
- Відділ нормативно - правового забезпечення та міжнародного співробітництва;
- Відділ з питань технічних регламентів;
- Відділ з питань міжнародного співробітництва

Територіальні органи об'єднують 35 центрів стандартизації та сертифікації. До них належать лабораторії Держнагляду, які виконують основні функції –

- ❖ контроль за додержанням стандартів та іншої нормативної документації і єдністю вимірювань у тому чи іншому регіоні;
- ❖ Поширення інформації про нормативні документи.

- ◎ **Галузеві служби** працюють у рамках міністерств та організацій. До їх складу входять управління, головні та базові організації.

- ◎ 3. Положення про Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики України.

- ◎ Положення про Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики України.
- ◎ 1 жовтня 2002 року з метою підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів та відповідно до пункту 15 частини першої статті 106 Конституції України Указом Президента України було створено центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом - Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики.

- ◎ **Технічне регулювання:**

Головними складовими технічного регулювання як основи надійного захисту прав споживачів є системи стандартизації, метрології, сертифікації:



Метрологія - наука про вимірювання, яка включає як теоретичні, так і практичні аспекти вимірювань у всіх галузях науки і техніки.

Сертифікація - процедура, за допомогою якої визнаний в установленому порядку орган документально засвідчує відповідність продукції, систем якості, систем управління якістю, систем управління довкіллям, персоналу встановленим

- ◎ **Споживча політика:** створення сприятливих умов для насичення споживчого ринку якісними та безпечними товарами (роботами, послугами), підвищення рівня захисту здоров'я та безпеки споживачів, удосконалення законодавства України з захисту прав споживачів, його адаптація до законодавства ЄС.

◎ **Основними завданнями** Мінекономрозвиток (ДП «УкрНДНЦ») є забезпечення реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів, стандартизації, метрології та сертифікації, здійснення управління в цій сфері, а також міжгалузевої координації та функціонального регулювання питань захисту прав споживачів, стандартизації, метрології та сертифікації.

Основною метою Мінекономрозвиток (ДП «УкрНДНЦ») є посилення захисту прав споживачів шляхом удосконалення системи технічного регулювання.

◎ Пріоритетні напрями діяльності

- Створення ринкових механізмів захисту прав споживачів, адекватних європейським вимогам.
- Дотримання балансу інтересів споживачів, виробників, підприємців, органів влади у забезпеченні пріоритетів державної політики у сфері захисту прав споживачів.

- Підвищення ефективності функціонування національної системи технічного регулювання в інтересах споживачів на основі гармонізації законодавства з вимогами Всесвітньої торгової організації та Європейського Союзу.
- Удосконалення державного контролю і нагляду на споживчому ринку та виробництві.

- **З**абезпечення балансу між технічним регулюванням та споживчою політикою.
- Поширення практики співробітництва з виробниками продукції в напрямку виявлення на ринку фальсифікованих товарів, робіт та послуг.
- Використання наявної випробувальної бази для реалізації регіональних програм з проблем споживчої політики.